

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3-50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Lovitura de stat din Grecia

— Ce-i cu ultimatul Ententei. — Zaimis înlocuiește pe Sculudis?
— Ententa vrea să ocupe Atena? — Regele Greciei către armata lui. —

Atena, 23 Iunie. — Regele Greciei a primit ieri în palatul lui de vară din Tafos, pe Zaimis și a acordat o audiență ambasadorului rus. Ambasadorii Franței, Angliei și Rusiei au prezentat ieri prim ministrului grec Sculudis o notă comună. Nota aceasta confirmă voința Ententei, adică a celor trei puteri protectoare ale Greciei, de a nu turbura neutralitatea Greciei, relevă însă că față de actualul guvern subsistă grave motive de suspectare, asta în urma toleranței ce o arată față de propaganda germană în Grecia și atitudinea lui, cu ocazia intrării bulgarilor pe teritoriul grec. Pe de altă parte, Constituția greacă n'a fost todeauna în timpul din urmă respectată în mod leal, mai ales la alegerile parlamentare trecute, cari s'au făcut de majoritatea alegătorilor au fost mobilizați. De aceea când seamă numai de interesele poporului grec, Franța, Anglia și Rusia au decis să ceară Greciei împlinirea următoarelor măsuri:

1. Demobilizarea generală de fapt a armatei grecești.
2. Înlocuirea guvernului Sculudis printr'un cabinet care să ofere toate garanțiile unei neutra-

lități binevoitoare față de Ententa, conform cu obligațiile ce și le-a luat guvernul.

3. Disolvarea Camerei grecești și noi alegeri parlamentare.

4. Înlocuirea funcționarilor de poliție cari prea des au dat ascultare inspirațiilor streine.

Dacă guvernul n'ar accepta aceste cereri, el singur va purta răspunderea pentru evenimentele ce ar urma.

Lugano, 23 Iunie. — Din Atena se anunță: Guvernul grec a luat cele mai riguroase măsuri pentru menținerea ordinii. Nu se crede că trupele Ententei vor ocupa Atena. Se vorbește de un guvern Zaimis care ar înlocui pe Sculudis.

La o revizită a trupelor, regele Constantin al Greciei, într'o vorbire înmă la soldaților, a relevat elanul armatei grecești din timpul celui de al doilea război balcanic și a spus apoi:

Păstrați acest elan al vosru — folosiți-l cu rațiune și după o cumpănire serioasă a tuturor împrejurărilor, — îndată ce a sosit momentul. Sper însă că nu se vor produce asemenea împrejurări.

Lupte grele pentru ruși în munții Bucovinei

Lugano, 23 Iunie. — Ziarul italian »Secolo« afișă următoarele despre decursul ofensivei rusești. Încă nu se poate spune ce urmări va avea înaintarea rușilor în Bucovina, pentru că încă nu reiese până acum ce intenții are statul major rus. Pe de altă parte însă, trebuie să se fie seamă, că acest ținut muntos înlesnește mult trupelor austro-ungare să fie în stare de apărare;

ofensiva rusă însă e împedecată și îngreunată în această regiune muntoasă. În Galiția oprim trupele austro-ungare o rezistență puternică, așa că rușii n'au reușit să treacă peste cursul de sus al râului Stripa. Luptele sunt însă în curs. Până acum însă ele n'au avut un succes decisiv. Rușii au putut înainta într'o măsură oarecare la Tarnopol și Vorobievka.

Suceava ocupată de ruși

București, 23 Iunie. — Despre ocuparea de către ruși a orașului bucovinean Suceava, sosesc aci următoarele știri:

La 21 Iunie la prânz un aeroplan rus a zburat deasupra orașului, apoi s'a îndreptat spre Serel. Nu mult după aceea s'a auzit dinspre Hatna un bombardament violent de artilerie. La orele 1 o patrulă rusă de 50 soldați de rând, și doi ofițeri, au trecut din Hatna peste râul Suceava și au pătruns în orașul Suceava. Acolo s'au tras toate clopotele dela biserică iar o delegațiune a orașului în frunte cu preotul rutean Sirbu a

predat orașul celor doi ofițeri. Toate magazinele au fost închise. Cea mai mare parte a comerțanților s'a refugiat în România, cei rămași acasă au privit în tăcere intrarea rușilor în oraș. La orele 6 s'a întors o parte din patrula la Hatna.

— Transportul refugiaților din Bucovina prin România stația Palanca, în Ungaria continuă încă. În Pașcani, pe unde trec trenurile cu refugiații s'a format un comitet, care prevede pe refugiați cu alimente.

Se va evita un război americano-mexican?

Stockholm, 23 Iunie. — După o telegramă sosită din America, ar fi lucru cam pripit, să se afirme, că între Mexic și Statele-Unite nu se poate evita războiul. Ar fi și mai greșit lucru să se creadă că în Statele Unite starea de spirit ar fi absolut contra unei înțelegeri pacifice. Că v'a chemat sub drapel milizia în număr de o

sută 35.000 de oameni, asta s'a făcut numai pe temeiul legii, care prevede, câte trupe se pot folosi dincolo de hotarele țării. De altfel trebuiesc luate toate măsurile necesare pentru siguranța frontierei și pentru protecțiunea americanilor din Mexico. Trupele Statelor Unite se află actualmente la o depărtare de 300 klm. de Mexico.

DIN ROMÂNIA

Unul din doi: Marghiloman ori Filipescu

În noul ziar favorabil Ententei, »Gazeta politică și literară« — a apărut un interviu cu d. Niculae Filipescu, care între altele a declarat:

La întrebarea ziaristului, cum își explică d. Filipescu faptul că d. Marghiloman, alege tocmai aceste zile de victorie rusească, ca să ceară intrarea României în acțiune în contra Rusiei — d. Filipescu a răspuns:

— D. Marghiloman este absolut deconcertant. De multă vreme nu m'am mai ocupat și nu mă mai ocup de el.

— Totuși gruparea d-sale este un factor de care nu puteți face abstracțiune în partidul conservator — a observat ziaristul.

— E un factor care va dispărea cu desăvârșire și iată cum: dacă politica d-sale externă triumfă, eu consider rolul meu politic ca sfârșit. Astfel, d-sa va avea înaintea drumul absolut nelezit. Invers: dacă politica noastră triumfă, d. Marghiloman nu mai poate exista și nici nu știu dacă va putea trăi în țară. E drept că, după felul lui, va căuta să se agafe; dar aceasta nu va schimba întru nimic situația. Vedeți dar că între nimeni înțelegerea nu este mai ușoară decât între d. Marghiloman și mine. Cu o condiție însă: unul din noi trebuie să dispară.

Un deputat guvernamental român despre rezistența Germaniei

Cităm în ziarul »Steagul«:

D. I. Manolescu-Strunga, deputat de Roman, este unul din puținii Români cari cunosc bine Germania, unde a făcut serioase studii economice și în cursul războiului actual, d-sa a avut prilejul să viziteze de două ori această țară, pe care atâți compatrioți ai noștri o cred pe marginea prăpăstiei, fără să-și dea cătuși de puțin seamă de mijloacele ei de existență, de spiritul ei de organizație și de metodă, de geniul ei creator.

Odată, d. Manolescu a vizitat Germania, în țarna trecută, în timpul vacanțelor parlamentare de Crăciun, când a călătorit pentru edificarea sa personală asupra stării de spirit și a resursei imperiului, pentru ducerea mai departe a războiului, iar a doua oară, deputatul de Roman a fost acum, de curând, când a avut de împlinit și o misiune oficială, pe care a împlinit-o cu succes și spre satisfacția generală.

D-sa a fost însărcinat cu cumpărarea sulfatului de cupru, necesar podgoriilor noastre, pe care Anglia a refuzat să ni-l dea, deși a încasat banii pentru cantitatea ce ne trebuia și grație stăruințelor sale, 20 de vagoane din acest produs au sosit în țara, odăla cu un vagon de perocită.

Nimeni dar, mai bine ca d. I. Manolescu, un

era în măsură să ne informeze asupra celor ce se petrec în Germania, în aceste momente și în dorința de a lumina pe cititorii noștri, asupra zvonurilor puse în circulație de unii falși patrioți că imperiul Kaiserului ar fi redus la ultima lui extremitate și că nu mai este în stare să ducă războiul mai departe, ne-am adresat deputatului de Roman, rugându-l să ne comunice impresiile ce a cules din cele două călătorii ale sale.

Într-o lungă conversație ce am avut cu d. I. Manolescu, foarte instructivă și plină de interesante amănunte, d-sa ne-a făcut o credincioasă expunere a stărilor de lucruri din Germania, și regretăm că spațiul nu ne permite să o reproducem, în întregime aici.

Ceea ce domină însă expunerea d-lui Manolescu este convingerea că niciodată imperiul german nu va fi doborât, pe calea economică și cum din punct de vedere militar, el este până acum victorios, d-sa nu vede cum puternicul Stat central ar putea fi adus să ceară o pace înjositoare, pentru drepturile, prestigiul și forța sa.

— Putea-va fi Germania înfometată, cum a visat un moment d. Emil Costinescu, oprind exportul cerealelor românești?

La această întrebare d. Manolescu a avut un suris de îndoială și apoi d-sa ne-a dovedit că de greșită este această părere, pe care însuși dușmanii cei mai înverșunați ai imperiului au abandonat-o.

Importul de care are nevoie va fi completat, prin aranjamentele ce Germania are cu țările neutre, printre cari și cu România, printr-o justă repartitie a cerealelor, între provinciile imperiului și prin recolta regiunilor cucerite din Rusia, Belgia și nordul Franței, cari vor contribui astfel, prin producțiunea lor, la asigurarea bunului trai al populațiunii.

Și aici se poate admira acel spirit de organizare și de prevedere, cu care se mândrește germanii, și pe care cu drept cuvânt, li-l invidiază celelalte popoare.

Iată de pildă ce au făcut ei, în Polonia rusească, țara care posedă întinse și bogate regiuni agricole:

Au împărțit teritoriul pe regimente cărora li s'a dat pe seamă cultivarea pământului și controlul îl are autoritatea superioară militară.

Astfel, moșiile contelui X, de pildă, emigrat în urma războiului, aparțin cutărui regiment care urmează să le are și să le semene, pentru ca mai pe urmă să trimită recoltele în patrie și tot astfel s'a procedat cu toate domeniile rămase libere, din cauza schimbării vechilor stări de lucruri. Pe când pe frontul înaintat al războiului se continuă lupte înverșunate și ucigătoare, înapoia acestui front, se muncește, cu hărnicie și metodă, pentru asigurarea existenței celor rămași acasă și astfel aceeași oameni sunt și militari și agricultori.

Eroismul unit cu spiritul practic, îndatoririle superioare către patrie aliate cu răspunderea pentru existența semenilor săi, e exemplul ce ni-l dă soldatul german, în mijlocul celui mai teribil războiu ce s'a putut dezlănțui vreodată și câte învățăminte nu putem trage noi, Români din aceste constatări.

Dar nici nu ne putem face o idee deapre resursele inepuizabile ale economiei domestice germane, de spiritul inventiv în domeniul practic al acestui popor harnic și d. deputat Manolescu ne-a povestit faptul, cum pentru a remedia lipsa de zarzavat, aproape toate comunele din Germania au închiriat întinse terenuri pe cari fac, pe socoteala lor, cultura legumelor necesare populațiunilor.

În același timp, fabricile și uzinele particulare s'au transformat în uzători de zarzavat, pen-

tru producerea conservelor, în prevederea unor timpuri mai grele și nu arare ori, se întâlnesc firme cu mențiunea »Uscătorie de zarzavat, fostă fabrică de mătase» sau de alt produs de manufactură. Sunt lucruri văzute și simțite, pe cari d. Manolescu ni le-a exprimat, cu o caldă putere de convingere și un adânc spirit de observație și d-sa ne-a mai povestit faptul cum Germanii au putut să înlocuiască untura atât de necesară pentru hrană, prin hidrocarburile extrase din zahăr.

De asemenea urzica înlocuiește bumbacul, care nu se mai poate importa, cultura microorga-

nismelor contribuie la bogăția recoltelor și a pășunelor necesare hranei animalelor și câte alte invenții de domeniu practic, de întrebuințare ușoară și imediată nu au venit în ajutorul unei populațiuni redusă la propriile ei mijloace.

Inzestrat cu asemenea calități și cu o voință de fier, increzător în puterea sa, fără însă a se mândri prea mult de ea, muncitor și prevăzător, posedând în cel mai înalt grad spiritul de organizație și de metodă, un asemenea popor va stârni de sigur invidii și dușmăni pentru alesele sale însușiri, dar cu greu, foarte cu greu, va putea fi doborât!..

MERSUL RĂZBOIULUI

Grecia a fost silită să primească un ultimatum al Ententei

Căderea guvernului Sculdis. — În Volinia atacurile rusești sînt respinse. — În Bucovina, rușii cîștigă teren. — Pe fronturile franceze și italiene nu s'au produs schimbări. — O înfrîngere italiană în Albania.

De pe frontul rusec au sosit în cele două zile din urmă, aceste știri oficiale și particulare:

(21 Iunie). În Bucovina, Galiția de răsărit și în regiunea Radzivilov nu s'au produs evenimente deosebite. În Volinia, forțele germane și austro-ungare de sub conducerea generalului v. Linsingen, cu toată opunerea violentă a dușmanului au cîștigat iarăși teren. La Gruziații trupele noastre cu o tenacitate îndârjită au respins și al patrulea asalt în masă al rușilor, și am făcut 600 prizonieri din diferite diviziuni dușmane. În totul au fost prinși pe ziua de ieri în Volinia peste o mie de ruși.

HÖFER, mareșal locot.

La armata mareșalului Hindenburg:

Atacurile trupelor noastre la nord-vest și sud de Dunaburg, în regiunea Dubatovka (la nord de Smorgon) și de ambele părți de Krevo, au avut bune succese. În regiunea Dubatovka au fost luate mai multe pozițiuni rusești, au fost prinși peste 200 ruși, și am capturat mitralieze și aruncătoare de mină. Perderile dușmanului au fost grele. Gările Zalesic și Molodeczno au fost bombardate de escadre de aeroplane germane cu bun succes.

La armata prințului Leopold al Bavariei situația e neschimbată.

La armata generalului Linsingen:

La Gruziații, la vest de Kolki, forțe rusești cari au năvălit peste Stir, au fost aruncate îndărăt prin contra lovituri.

Atacuri dușmane au fost respinse. La nord-vest de Luck, dușmanul a opus o puternică rezistență înaintării noastre. Atacurile sînt încă în curs. Aci și la Gruziații, rușii au pierdut vreo 1000 de prizonieri. Și la sud de Turia progresăm. La trupele contelui Bothmer nici o schimbare.

Șeful Statului major

(22 Iunie). Eri au fost respinse atacuri dușmane la Gurahumora. Altfel la sud de Nistru nu s'au produs evenimente deosebite. La apus de Visziovezik, dușmanul a atacat din nou cu forțe puternice. Coloanele lui de atac s'au prăbușit parte în focul concentric al artileriei noastre, parte în luptă cu infanteria germană și austro-ungară. Dușmanul a suferit grele pierderi.

La Burkanov, trupele noastre au respins contra-atacuri de noapte. Forțele noastre aliate cari luptă în Volinia, au făcut noi progrese la nord de Gorochoy, la răsărit de linia Lokaczi-Kisielin și la Sokul. Atât pe aceste sectoare de luptă, ca și la Kolki au eșuat toate contra-atacurile rusești repetate cu cea mai mare îndârjire.

HÖFER, mareșal locot.

Pe părțile nordice ale frontului, afară de acțiuni victorioase ale patrulelor germane, nu s'a întâmpiat nimic. Aeroplanelor noastre au aruncat bombe asupra podului de cale ferată peste Prigjet, la sud de Luminiec. La armata generalului Linsingen, au eșuat atacuri rusești contra pozițiilor noastre dela Canel, la sud-vest de Logişin, tot așa și repetatele atacuri la vest de Kolki. Între Sokul și Linievka, am luat pozițiile rusești și le-am menținut în ciuda contra-atacurilor puternice rusești. Siințele continue ale dușmanului de a ne răpi succesele dela nord-vest de Luck cu rămas fără rezultat. De ambele părți de Turja și mai departe la sud, peste linia generală Svinuchi-Goroeh — rușii au fost iarăși dați îndărăt. La armata generalului Bothmer au fost respinse cu grele pierderi pentru dușman repetate atacuri rusești pe linia Haimoronka-Bobulince (la nord de Przelovka).

Șeful Statului major

— Comunicatul rus dela 20 Iunie anunță:

În unele sectoare ale frontului armatei Brussilov, dușmanul întreprinde violente contra-atacuri. După rapoarte complimentare despre luptele în regiunea la nord de satele Godomicze pe Stir, la vest de satul Kolki, trupele rusești au făcut acolo la 17 Iunie, 96 ofițeri și 3137 soldați prizonieri, și au capturat 17 mitralieze. Prin focul nostru am respins un atac dușman, întreprins de trupe germane în regiunea satului Voroncin, 8 km. la nord-est de Kisielin, 7 verste la nord de marea linie Luck-Vladimir Volinski. Printr'un contra-atac, trupele noastre au respins pe dușman, în regiunea Rogoviczi, 5 km. la sud-est de satul Lokaczi și au prins 16 ofițeri și 1200 soldați, plus 8 mitralieze. Un alt batalion a făcut eri 300 prizonieri și a capturat 2 mitralieze. În regiunea gării Ochutnikov, 45

km. la răsărit de Sarni, am silit un aeroplan german să se coboare și am prins pe cei doi aviatori. În regiunea Helvovka și Viszovcezi la nord de Bucăez, dușmanul opune o rezistență inversunată. Pe aripa stângă extremă, dușmanul se retrage în plină descompunere, urmărind energie de trupele noastre. Am ocupat satele Zadova (35 km. la vest de Cernăuți), Storojineț și Hlibocă (22 km. la sud de Cernăuți) pe Siret.

Raportul lui Höfer delă 21 Iunie anunță că în Albania, pe cursul de jos al râului Vojusa, italienii au fost siliți de focul artileriei noastre să evacueze capul de pod dela Fecas. Am distrus lucrările fortificate italiene și am capturat un material numeros de șanțuri.

Din Balcan au sosit știri grave în cele două zile din urmă. Ententa a făcut în Grecia o lovitură de stat. Reprezentanții ei diplomației a adresat un ultimatum guvernului grec în care pun următoarele condițiuni: 1) Demobilizarea, 2) Constituerea unui guvern care să ofere garanția unei neutralități binevoitoare față de Ententa și care să se supună cererilor unui parlament ales pe căile legale. 3) Înlocuirea poliției și funcționarilor cari lucrează sub influența străină, prin alți funcționari aleși în comun acord cu Ententa. — Cu alte cuvinte Ententa a pus cuțitul în gramazul Greciei: Cu mine sau te dau peirei. Nu este exemplu în istoria lumii, ca un stat care numai pentru faptul că n'a voit să intre în război, ei să rămână neutral, să fie călcat astfel în picioare, în demnitatea și suveranitatea ei națională.

Guvernul grec, ca să scape de ruină și foamete țara grecească, s'a văzut silit să accepte ultimatumul Ententei. Zaimis, fostul prim ministru grec, a făcut o vizită ambasadorului francez la Atena, la care s'au intrunit reprezentanții Ententei, și în numele regelui a făcut declarația că Grecia acceptă toate propunerile Ententei.

— Ziarul englez »Daily News« publică o telegramă din Atena, după care prim ministrul Skuldis și cabinetul lui au demisionat. De oarece presiunea Ententei era mai mult îndreptată contra actualului guvern grec — acesta s'a retras. Ententa mai cere ca și șeful statului major grec Dușmanis, să fie înlocuit.

LUPTELE DIN APUS

Lupte de artilerie și infanterie pe frontul francez. — Aeroplane anglo-franceze doborâte. — Noul turburări în Irlanda. — Succesele submarinelor noastre.

Comunicatele germane de pe frontul franco-belgian anunță următoarele:

(21 Iunie). În diferite locuri ale frontului între granița franco-belgiană și râul Oise, a fost o vie acțiune a artileriei și lupte cu mine precum și întreprinderi aeriene. La acțiuni de patrulare în regiunea Berry au Bac, la Frazelle, la răsărit de St. Die am făcut prizonieri francezi. — Un aeroplan englez s'a prăbușit la Paisieux la nord vest de Bapaume, în focul artileriei noastre. Un aeroplan francez a fost silit să se coboare la Kemnat, la nord-est de Pont a Mousson. Aviatorii au fost prinși.

(22 Iunie). Un slab detașament englez a fost respins la Trebinghien (la nord-est de Armentières). O patrulă germană s'a întors cu câțiva prizonieri dela o poziție engleză la apus de La Bassée. La răsărit de Meuse, s'au lincins lupte de infanterie și am dobândit avantajii la a-

pus de forțul Vaux. Prin focul de artilerie a fost doborât câte un aeroplan francez la sud de ganta muntelui Piperului și la Buss. Aviatorii din ai doilea aeroplan au fost prinși. Escadrile noastre de aeroplane au atacat eri localitățile pe cari cantonau trupe dușmanice în regiunea Meuse, la sud de Verdun, iar azi dimineață au bombardat depozitele de căi ferate și lagărul de trupe dela Révigny.

Șeful Statului major.

— În orașul francez, Bar le Duc, bombardat de aeroplane germane, au fost omorite 50 și rănite 80 persoane.

— Ziarul englez »Times« publică cu înviata cenzurii știri despre noii răscoale în Irlanda. În multe orașe irlandeze au avut loc demonstrații contra guvernului englez. S'au operat numeroase arestări la Dublin.

— Submarinele austro-germane au început iară să dea semne de viață: În marea Mediterană nu departe de San Remo, a fost scufundat vaporul englez Goffe de 3000 tone, vapoarele italiene Dolmetta, Audace, Proveditta, apoi încă aceste vapoare engleze Rona, Olga, Broutchi.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Lupte neînsemnate pe frontul italian. — Două aeroplane italiene doborâte. — Prima conferință a noului cabinet italian.

Comunicatele lui Höfer anunță următoarele de pe frontul italian:

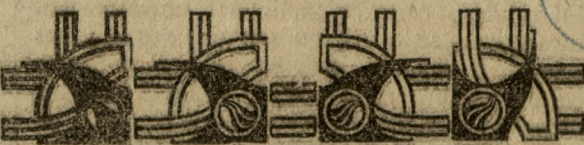
(21 Iunie). Situația e neschimbată. În sectorul Plöcken s'au produs vii lupte de artilerie. Pe frontul Dolomților trupele noastre au respins la Ruffredo, un atac, pricinuind grele pierderi dușmanului. Intre Brenta și Ets nu s'au produs lupte mai mari. Diferite atacuri izolate ale italienilor au eșuat. Am doborât două aeroplane italiene.

(22 Iunie). Nu s'au produs evenimente deosebite.

HÖFER, mareșal locot.

— La Consulta, cabinetul Boselli a ținut prima consfătuire. Prim ministrul a ținut un discurs, apelând la munca comună. S'a decis ca parlamentul italian să fie convocat la 28 c.

— Fostul ministru italian Schanzer a provocat la duel pe profesorul Bondalemi, fiindcă acesta l'a numit pe cel dintâi într'un ziar »Austriacul«.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele — »Cuou« și »Foaia Ilustrată« — pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Știrile zilei

Cântec de jale

— în formă populară —

Frunză verde iarbă mare,
Maică nu știu ce mă doare,
Dar de merg la deal, la vale,
De 'ntălnesc vr'o apă 'n cale,
Mă coprinde o neagră jale —
Maică, 's lacrămile tale!

Frunză verde de cicoare
Maică, 'n suflet rău mă doare
Toamna, când zăresc cocoare
Că se duc în depărtare
Fără să mă ia cu ele:
Maică, 's visurile mele!

Frunză verde de sulfină,
Maică, tu imi ești de vină:
Că viața când mi-ai dat-o
Inima nu mi-ai schimbat-o
Și prea mare mi-ai lăsat-o...
Maică, vina-i... Vina-i, ba'to!

Eugen Vaian

Conferințe între miniștrii monarhiei în chestia alimentației publice

au loc azi Vineri și mâine Sâmbătă la Budapesta. Încă de eri au sosit în Capitală membrii guvernului austriac, cari au resortul vieții economice.

Pentru lucrările secereșului,

ministru de agricultură ungar a luat toate măsurile de siguranță, dispunând ca toate brațele de muncă disponibile, și femei și fete și prizonieri de război să fie atrași la munca câmpului. Din Polonia rusească, ministru de agricultură a adus în Ungaria câteva mii de lucrători. Toate mașinile agricole aflătoare în țară au fost puse la dispoziția micilor agricultori.

Și soldații aflători în interiorul țării au fost concediați din serviciu militar în vederea secereșului.

Episcopii Aradului și Caransebeșului,

PP. SS. Lor Ioan I. Popp și dr. Miron Cristea, au sosit la Sibiu, ca să ia parte la lucrările Consistoriului mitropolitan, care s'a întrunit eri Joi, și va ține ședințe mai multe zile, în vederea Congresului bisericesc.

Un an dela recucerirea Lembergului

s'a împlinit eri, 22 Iunie, Armatele generalului Böhm Ermoli, în care se aflau și regimente de români din Ardeal, au pătruns victorioase în Capitala Galției. Azi, jinta ofensivei rusești e din nou Lembergul.

Aristocrați austriaci în captivitate rusească

În luptele din luna aceasta pe frontul rusesc, au fost făcuți prizonieri de ruși și doi membri de seamă ai aristocrației austriace, contele Ledebour, ofițer de cavalerie, și contele Ferdinand Vilezek, locotenent de dragoni.

Sat românesc amenințat a fi distrus de riul Olt

Ipoțesti, sat din România, e așezat pe malul stîng al riului Olt. Din cauza apelor cari se isbesc mai mult în acest mal, aproape a treia parte a satului a fost distrusă, case întregi cu patule, coșare, etc., etc. se prăbușesc cu mal cu tot în apele acestui riu, lăsând populația pe drumuri. Aproape zilnic se surpă câte o casă, astfel că satul este amenințat, dacă nu se ia nici o măsură, să fie distrus cu desăvîrșire.

Magnații Ungariei și noua politică agrară

Casa magnaților a ținut azi Vineri ședință pentru a lua în desbatere bugetul provizor. A vorbit cel dintâi, contele Robert Zselenski, observând că acei ce vorbesc în favoarea unei noi politici agrare, cerând parcelarea pământului la oameni săraci — pot fi oameni de treabă — dar cari nu pricep nimic din toată afacerea. Ei sînt niște demagogi. Cele mai bune stări în privința politicii agrare au domnit înainte de 1848. Acum totul e în decadentă și oameni mai cer încă parcelări și colonizări. Proprietarii agrari au și așa o situație destul de grea. Plătesc un bir de 38 procente și acum mai vin încă noi dări, așa că se va ridica la 50 procente. Și tot în tonul acesta a vorbit nobilul conte și magnat. La răspuns contele Tisza, să se liniștească, că deocamdată nu se hotărăște încă nimic.

Un nou pod peste Dunăre,

proiectează guvernul ungar să construiască între Vișegrad și Nagymaros — asta după o știre a revistei »Die Donau« din Regensburg.

Daruri pentru prizonierii noștri de război

Din Stockholm se anunță că în Rusia, la Tașkend a sosit un tren cu 36 vagoane daruri pentru prizonierii germani, austriaci și ungari. Trenul a sosit acolo condus de delegatul Crucii roșii suedeze, Rudeberg.

Câți străini sînt la București

Cea mai nouă statistică a orașului București, constată că actualmente se află în Capitala României 98.000 străini, dintre cari 48.000 sunt populație flotantă, în cea mai mare parte germani.

Germania pune în serviciu vapoare sub-marine de transport dela Hamburg la New-York

Blocada Germaniei a făcut ca mijloacele tehnice de care dispune imperiul să fie puse la contribuțiune pentru ca să poată asigura totuși o comunicație cu America.

Telegramele ne-au vestit mai de mult că Germanii vor pune în funcțiune o serie de submarine uriașe capabile de a transporta marfă și pasageri pentru Oceanul Atlantic.

Astăzi sosesc, în ziarele străine, amănunte interesante asupra acestei extraordinare întreprinderi navale.

În adevăr, lucrul nu e secret, și singurul ziar german care apare în limba engleză la Newyork, »Evening Mail« anunță că soc. Hamburg-America Linie No. 5, a organizat un serviciu regulat transatlantic prin submarine între Hamburg și Newyork.

Primul submersibil va sosi la Newyork în ziua de 4 Iulie. Ziarul adaogă că aceste submarine au fost construite destul de mari pentru a putea lua cu ele 25 de torpile. Spațiul acesta va fi rezervat pentru mărfuri, pasageri și poșta.

Aceste vase nu sînt înarmate decît pentru apărare, adică cu un singur tun de 75 mm. analog cu cele întrebuintate pe vasele de comerț franceze, engleze și italiene.

Submarinele vor sosi la Newyork prin stîmtoarea Long-Island, profitând de limita de 3 mîle a apelor teritoriale americane.

Ziarul american-german, dă mai multe amănunte tehnice asupra construcției acestor vase.

Fiecare submarin transatlantic are o lungime de 135 metri și un echipaj de 60 de oameni. Puntea, cînd vasul plutește deasupra apei, are o înălțime de 9 metri deasupra liniei de plutire. Vasul are trei punți suprapuse, și cu cabine pentru pasageri, ca și vapoarele obișnuite.

Prețul unei călătorii pînă în America a fost fixat cam scump din cauza cheltuielilor mari și pentru că numărul locurilor e relativ foarte restrîns. Astfel dela Hamburg la Newyork călătoria va costa cam 25.000 coroane.

Combustibilul pe care-l va putea lua submarinul îi ajunge pentru o călătorie de 6200 mile (11.500 klm.). Încercăturile sînt alese din cele mai ușoare și mai prețioase, și anume produse chimice și bijuterii. În adevăr, o marfă mai ieftină n'ar putea suporta marile cheltuieli de transport pe cari le prilejuește o călătorie sub valurile oceanului.

Produsele chimice ale căror prețuri s'au urcat în proporții fantastice, vor putea suporta chetulele de transport cât de mari.

Astfel atropina, de pildă, care costa 5 bani gramul, costă azi 1 leu aceeași cantitate. Alte produse chimice ating prețuri și mai mari.

»Evening Mail« anunță că acest nou serviciu submarin va face ca măsurile engleze contra vapoarelor germane, să fie absolut neeficace.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Cînd joci teatru românesc în țara ungurească« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupei teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiunii la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de aceasta carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripeziilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce-au pățit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pitorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Cefind cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce plîpăie în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept lăudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, sufletul patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite călători, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în conorul ardelenes.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foaia Poporului Român«. Cititorii acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2.20, numai cu 1.20, inclusiv porto.

Contra regimului absolutist rusesc în Franța

Cenzura din Franța este de o asprime care întrece cu mult severitatea cenzurii rusești. Contra acestui abuz a cenzurii franceze protestează astfel ziarul francez »La Bataille«:

»Este natural, zice Clemenceau, ca un guvern care trăiește de azi pe mâine, să fi con-

siderat ca o binefacere providențială o prelungire de vacanție. Călușul presei a primit o furioasă întorsătură de șurub.

Intorsături de șurub așa furioase în cât am ajuns la rezultatul cam neașteptat că avem o Franță, mai puțin liberală de cât Rusia țarilor. Cenzura a interzis publicația unei dări de seamă a Dumei autorizată de Anastasia (cenzura) din Petrograd, ceea ce termină cu eleganță opera de umilire întreprinsă de niște infiniți de mici în contra gândirii franceze, care se mândresc pînă în ultimul timp că se identifică cu gândirea însăși.

Războiul 1914—1919... este îngrozitor de trist. Furia distrucțiunii se întinde dela corp la spirit. Trebuie să uzeze de vicleșug ca să spui pe sfert din ce ai pe inimă și în inimă; trebuie să te expui să nu fii priceput de cei care nu aud decât dacă strigi. Unde este Franța lui Michelet? Unde este lumina dela 93? Unde sunt principiile aclamate în fața lumii? Tăceți din gură! feriți-vă! pe temei de idee, sau cel puțin sau cel puțin cei ce se reclamă oficial ca purtători de idee, se tem de dansa. Ne am făcut cucuvăi.

Poate că cenzura va arde într'o zi pe Voltaire, Diderot, Jean Jacques. Recitiți-i — în ascuns, feriți-vă! — și priviți epoca noastră în față. — »Trist!«

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Cîntece din război

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cîntece din război, intitulat

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvîntarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Calendarul »Foi Ilustrate«

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l țină ca o amintire din aceste timpuri grele. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Octoihul

(carte frumos legată în roșu, cu 320 pagini), care cuprinde toate cântările bisericesti, ca: Rînduiala Vecerniei, U-treniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pri-pelele, Catavasiile, Irmoasele, Svetilnele și multe altele, costă numai 2.40 cor., plus 20 fileri porto postal.